

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<https://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/957>

Jautājums

Lūdzam **šajā tikšanās** piedalīties visus dalībniekus! Vai vārds *tikšanās* locīts pareizi?

Atbilde

Vārdam *tikšanās* lokatīva formas nav, un teikums būtu pārveidojams, piemēram: *Lūdzam šajā tikšanās reizē piedalīties visus dalībniekus!*

Atgriezeniskajiem lietvārdiem ir galotne *-ās*. Tie atvasināti no atgriezeniskajiem darbības vārdiem, izmantojot piedēkli *-šan-*:

tikties – tikšanās,

smieties – smiešanās,

tuvojies – tuvošanās.

Locīšanā atgriezeniskie lietvārdi ir defektīvi – tiem nav pilnas paradigmas: trūkst abu skaitļu datīva un lokatīva, kā arī daudzskaitļa instrumentāļa formu. Valodas praksē locījumu trūkums mēdz radīt grūtības, un nereti jāizvēlas cita veida konstrukcija:

~~*šajā vienošanās lietotie saīsinājumi – šīs vienošanās tekstā lietotie saīsinājumi, šajā vienošanās dokumentā lietotie saīsinājumi;*~~

~~*Guntis ļoti gatavojās šai uzstāšanai – Guntis ļoti gatavojās šai uzstāšanās reizei, Guntis ļoti gatavojās, lai uzstātos.*~~

Lūk, atgriezeniskā lietvārda *tikšanās* locīšanas paradigma.

	Vienskaitlis	Daudzskaitlis
Nominatīvs. Kas?	<i>tikšanās</i>	<i>tikšanās</i>
Ģenitīvs. Kā?	<i>tikšanās</i>	<i>tikšanos</i>
Datīvs. Kam?	–	–
Akuzatīvs. Ko?	<i>tikšanos</i>	<i>tikšanās</i>
Instrumentālis. Ar ko?	<i>ar tikšanos</i>	–
Lokatīvs. Kur?	–	–
Vokatīvs. –	<i>tikšanās!</i>	<i>tikšanās!</i>

Avoti

Kalnača, A., Lokmane, I. *Latvian Grammar*. Rīga : University of Latvia Press, 2021, 92. lpp.

Smiltneice, G. Lietvārds (substantīvs). *Latviešu valodas gramatika*. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2015, 366. lpp.

Paegle, Dz. *Latviešu literārās valodas morfoloģija*. I daļa. Rīga : Zinātne, 2003, 53. lpp.

